

Обраќање на министерката одбрана Славјанка Петровска по повод одбележување на „Денот на НАТО“

04 април 2022, М6 Едукативен центар

*Почитуван Претседател на Владата на Република Северна Македонија,
Почитувани домаќини, г.Рамадани, г.Јаневски
Почитувани Пријатели,*

Пред неколку дена одбележавме две години од полноправното членство во НАТО. За нас тоа е датум од исклучително значење. Членството во НАТО значеше остварување на една изворна определба, водена од суверениот стратески избор, масовната граѓанска поддршка од страна на сите заедници во земјата и неподелениот политички консензус. После четврт век настојувања и сеопфатни реформи, Република Северна Македонија и институционално стана дел од системот на вредности во кои верува и кои ги споделува. Но тоа не е крај, напротив тоа е почеток на едно ново поглавје за нас и нашата држава.

Денеска го одбележуваме денот на НАТО, датум кој за сите 30 сојузници е важен бидејќи не обединува во вредностите кои не држат сплотени и во заедништво, а во моменталниот геополитички контекст ние сме обединети како никогаш досега.

Изодевме долг пат во реализацијата на оваа стратешка цел; се соочивме со бројни тешкотии, неизвесности и специфични предизвици. И покрај сè, демонстриравме доследност и континуитет во нашите заложби и исполнувањето на обврските. Проблемите ги претваравме во решенија, од примател станавме извозник на безбедност, моментите на несигурност ги победивме со повеќе демократија и најважно не дозволивме фрустрацијата од „седењето во чекалната на НАТО“ да не поколеба.

На нашиот пат кон членството пребродивме блокади, правевме болни компромиси, се спротивставивме на обидите за внатрешна дестабилизација и надворешните притисоци; и за сето време демонстриравме капацитет и историска мудрост да ги надминеме пречките и да продолжиме да се движиме по насоката зацртана со Декларацијата на Собранието од 1993 година. Политичките елити беа постојано охрабрувани од непоколебливата определба на граѓаните, бидејќи знаевме: не се работи само за сигурноста туку и за суштинската поврзаност со вредностите кои НАТО ги застапува.

Не ја изгубивме амбицијата да бидеме уште подобри, дури и кога го минавме прагот на НАТО. Рекордери сме во брзината со која го завршивме процесот на воена интеграција во Алијансата кој за нас траеше само 19 месеци по членството.

Денеска, ние и нашето трансатлантско семејство повторно сме соочени со сериозни предизвици, соочени сме со немилосрдната војна и агресија на тлото на европскиот континент кој го нарушува воспоставениот меѓународен поредок но и безбедносна архитектура. Одбележувајќи ја 73 годишнината од формирањето на НАТО, мора да потсетиме дека заедно со останатите 29 сојузници стоиме обединети и одлучни во определбата за зачувување на европската и трансатлантска безбедност, особено во контекст на она што денес ни се случува.

Оваа криза, уште еднаш ни покажува колку е непредвидлив светот во кој живееме и аналогно на тоа - колку е значајно да се биде дел од глобална структура и да се има сојузници. Оваа состојба и нејзините последици го предизвикува демократскиот меѓународен поредок и како глобален проблем ние заедно бараме глобални одговори. Затоа што никој не е безбеден, додека сите не сме безбедни.

Кога се води војна на европскиот континент цврство веруваме во принципот на НАТО – еден за сите, сите за еден!

Драги пријатели,

Дозволете ми во оваа прилика, покрај политичките и стратешки определби на Северна Македонија да се навратам и на нашите амбиции, активности но и вложувања во секторот одбрана кое секако дека се во склад со нашите капацитети и можности.

Со досега невидени инвестиции во опрема и модернизација, ја зацврстуваме нашата сила на копно, а заедно со НАТО го зацврстуваме нашиот суверенитет и на воздух.

Нашата држава, со над 30 проценти од одбранбениот буџет наменет за опремување и модернизација, стана дел од 24-те сојузници кои веќе ги исполнија насоките од Самитот на НАТО во Велс, а секако дека сме посветени да го исполниме и вториот критериум – до 2024 година да одвојуваме 2 проценти од бруто-домашниот производ годишно за одбраната и Армијата. Имајќи предвид дека го дуплиравме

нашиот одбранбен буџет за само четири години, немаме сомнеж дека ќе ја достигнеме и оваа цел.

Безбедноста гарантира зголемување на економскиот раст. Членството во НАТО носи нови можности, нов пазар и побрз прогрес. Тоа претставува нова можност за државата, но и гарант за нови инвестиции, секако најголема шанса за нашата бизнис заедница и компаниите да учествуваат во големиот синџир на набавки/снабдување со производи и услуги за потребите на НАТО.

Особено инспирирана од местото каде го одржуваме денешниот настан праќам порака дека со зачленувањето на Северна Македонија во НАТО, покрај гаранциите за безбедноста, се обезбеди и сигурност за македонските компании при склучување на нивите бизниси со странски компании. Се подразбира дека голем фактор при одлучувањето на било која компанија да започне бизнис партнерство со било која друга компанија е безбедноста и стабилноста на државата во која компанијата егзистира.

Дополнително, со зачленувањето на Северна Македонија во НАТО, се отвори и можноста за нашите компании, активно да учествуваат на јавните набавки кои се објавуваат од страна на НАТО агенциите за набавки. До сега постапката за регистрација за учество на НАТО јавните набавки ја имаат направено 13 компании но јас како министерка ве охрабрувам и ве поканувам да заедно да ги искористиме овие можности. За оваа цел, компаниите имаат вистински партнер во Министерството за одбрана во чии рамки е воспоставен Центарот за поддршка на домашните компании за пробив на НАТО пазарот. Сакам да највам дека овој центар ќе го зајакнеме и со луѓе и со експертиза и ги повикувам и компаниите и коморите на соработка, да ја искористиме можноста најдобро што можеме нашите бизниси да влезат на пазарот на НАТО.

Почитувани присутни,

Како никогаш досега, во миговите кога ситуацијата меѓу Русија и Украина станува сè поалармантна, мора да се дејствува. Европскиот континент, евроатлантското семејство само обединето може да биде силно. Сите мора да најдеме начин како да ги надминеме предизвиците коишто стојат пред нас.

Пред НАТО стои предизвикот што го наметнува George Marshall-овата визија за Европа „обединета во мир, слобода и просперитет“ – во која демократските форми на владеење се правило, заштитени се индивидуалните и малцинските слободи и права, а пазарната економија создава услови за економски развој и благосостојба.

На самиот крај, сакам на сите граѓани да им го честитам 4. Април, Денот на НАТО-Алијансата. Овој ден е и наш ден. Да бидеме горди дека татковината е дел од нешто што е поголемо од сите нас и дека како и во нашето поблиско и подалечно минато, ние сме на праведната страна на историјата.

Ви благодарам